

práva nad propachtovanými dvory M. a T. s příslušenstvím. Svědčí tomu i ustanovení §u 20 zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n., podle něhož, nabyli-li výpověď Státního pozemkového úřadu vůči osobě hospodařící moci právní — a to se stalo s výpovědí Státního pozemkového úřadu žalovanému cukrovaru — provede Státní pozemkový úřad vyklizení a odevzdání vypovězených pozemků a předání jich do držby pozemkového úřadu, tedy i pozemků, ne snad již převzatých, nýbrž i dosud nepřevzatých, ohledně nichž jest jen poznámka zamýšleného převzetí, protože dle §u 12 (1) zákona čís. 220 z roku 1922 výpověď tato dává se Státním pozemkovým úřadem před skutečným převzetím.

N e j v y š š í s o u d ponechal vyklizovací příkaz v platnosti.

D ů v o d y:

Sám dovolatel jest na omylu co do právní otázky, maje za to, že pro pachtovní poměr, t. j. poměr mezi pachtýřem a propachtovatelem jest rozhodno, jak dalece dospěla ohledně pachtovních nemovitostí akce pozemkové reformy, zda a jak tedy vlastník (propachtovatel) vůči Státnímu pozemkovému úřadu je ve své vlastnické dispozici nad objekty těmi omezen, a hájí se tudíž tím, že Státní pozemkový úřad mu dispozici tu aspoň »prozatím« uvolnil, prohlásiv v dohodě, že prozatím nebude určen k převzetí zbytkový statek M. ve výměře 115 ha. Avšak svazkem zabranosti je právní dispozice vlastníková omezena podle předpisu §u 7 zák. jen potud, že nesmí bez svolení Státního pozemkového úřadu zabraný nemovitý majetek zciziti, děliti, zavaditi, propachtovati nebo pronajmouti, kdežto ostatní dispozice jsou mu volny, tak zejména zpět-vzetí objektu propachtovaného po zániku pachtu. Právní poměr vlastníka (žalobce) ku Státnímu pozemkovému úřadu nemá s touto věcí co činiti, neboť ať je v období jakémkoli, nemůže to pro žalovaného pachtýře založiti právo, by nemovitosti podržel déle než ho oprávnňují pachtovní smlouva a pachtovní práva z ní nabytá. Musí svou povinnost splniti a pachtovní objekt podle předpisu §u 1109 obč. zák. vrátiti, neboť, nejen že na práva Státního pozemkového úřadu nemá to vlivu, nýbrž i kdyby mělo, není pachtýř povolán, by je hájil, nýbrž musí to přenechati Státnímu pozemkovému úřadu. Tak zejména pranic nevádí, že pachtýř obdržel jako osoba hospodařící výpověď od Státního pozemkového úřadu podle §u 12 náhr. zák., neboť výpovědí nebylo mu uloženo, by odpíral své smluvní povinnosti vůči propachtovateli a zpečoval se vydati mu pachtovní objekty. Příkaz není neurčitý, třeba že udává předmět pachtu pouze pojmenováním dvorů (M. a T.), z nichž některé nemovitosti byly Státnímu pozemkovému úřadu již odevzdány, takže se příkaz vyklizovací vztahuje jen na zbytek, neboť ani exekučně nebude nucen žalovaný odevzdati to, čeho již nemá, ale znění příkazu stačí úplně k tomu, by byl donucen vydati vše, co ještě z těch dvou dvorů drží.

Čís. 6619.

Úmluva dosavadního zaměstnavatele s novým zaměstnavatelem o převzetí zaměstnanců, není smlouvou ve prospěch třetích zaměstnanců

(§ 881 obč. zák.), jde nejvýše o převzetí dluhu ve smyslu §u 1405 obč. zák.

Úmluva dosavadního zaměstnavatele s novým zaměstnavatelem o převzetí zaměstnanců v době úmluvy činně sloužících, neopravňuje zaměstnance, by se proti novému zaměstnavateli domáhal práv z oné úmluvy, tím méně byl-li zaměstnanec v době oné úmluvy již propuštěn ze služby dřívějším zaměstnavatelem, třeba s n a p o t o m podal na dřívějšího zaměstnavatele žalobu o uznání služebního poměru, již bylo vyhověno.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1926, Rv II 419/26.)

Žalovaný byl úředníkem majitele panství D-a a obýval služební byt. Na jaře 1925 byl žalovaný ze služeb D-ových propuštěn. Dne 11. července 1925 převzal Státní pozemkový úřad panství D-ovo a ujednal s ním, že přejímá veškeré v činných službách posavadního vlastníka na majetku tom podle stavu ke dni 11. července 1925 zaměstnané úředníky a jiné zaměstnance s právy a povinnostmi, jaké vůči nim měl D. Žalovaný napotom žaloval D-a o určení, že služební poměr trvá a že žalobce má nárok na služební byt. Těto žalobě bylo právoplatně vyhověno rozsudkem pro zmeškání. V žalobě, o níž tu jde, domáhal se Státní pozemkový úřad vyklizení žalovaného z bytu. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Z toho, že Státní pozemkový úřad od D-a převzal jeho nemovitosti se stipulací v dohodě ze dne 11. července 1925 ujednanou, že přejímá s nemovitostmi těmi veškeré v činných službách posavadního vlastníka (D-a) na majetku tom podle stavu 11. července 1925 zaměstnané úředníky a jiné zaměstnance s právy a povinnostmi, jaké vůči nim měl majitel velkostatku (D.), nemůže žalovaný odvozovati žádná práva pro sebe, protože v úmluvě té jako strana účasten nebyl, nýbrž úmluva váže jen smluvní strany, to jest Státní pozemkový úřad a D-a a tudíž také jen jim zjednává práva, pokud se týče povinností. I když tedy žalovaný vydobyl si proti D-ovi i rozsudek, že jeho služební poměr k němu trvá, netýče se to Státního pozemkového úřadu, nýbrž musí si žalovaný svá práva pohledávati na D-ovi a teprv tento, měl-li by za to, že Státní pozemkový úřad z řečené stipulace byl v poměru k němu (D-ovi) povinen žalovaného uspokojiti, mohl by se na Státním pozemkovém úřadě hojiti. Jest tedy všecko to, co se v dovolání kolem tohoto rozsudku žalovaný — D. točí a na té otázce visí, nezávažno, protože pro Státní pozemkový úřad nezávažno. Žalovaný mohl by ze smlouvy Státní pozemkový úřad — D. odvozovati práva pro sebe jen, kdyby šlo o smlouvu ve prospěch jeho jako osoby třetí a měl by tu tedy místo § 881 obč. zák. Ale, jak nejvyšší soud už v jiných podobných případech uznal, o takovou smlouvu při podobném převzetí nejde, protože právně třetí osoba,

žalovaný, ničeho nezískává, nelze mluvit o jejím prospěchu, neboť jest její právní postavení pořád stejné, ať jest jejím zavázaným dlužníkem D. nebo Státní pozemkový úřad, její práva se, jak čl. VIII. dohody výslovně praví, nezměnila, ježto Státní pozemkový úřad nepřevzal vůči ní více povinností než měl D. Jak v těch případech Nejvyšší soud už vysvětlil, může jíti vlastně a správně nejvýše o převzetí služebního poměru, tedy nejvýše, ač nevlastně, jen o převzetí »dluhu« ve smyslu Šu 1405 obč. zák., a bylo by toto tak dlouho závazným jen mezi Státním pozemkovým úřadem a D-em, dokud žalovaný k němu nepřistoupil a tudíž také sám neprohlásil, že místo D-a přijímá za svého zaměstnavatele Státní pozemkový úřad, takže by se to vlastně jevilo jako oklikou provedené uzavření služební smlouvy mezi žalovaným a Státním pozemkovým úřadem, neboť nelze přehlížeti, že nejde tu pouze o převzetí »dluhu«, když jest to dvojstranný úplatný právní poměr (služební poměr) a přejímá »dluhu« musí nabývat zase práv na služby zaměstnancovy jako osoby třetí, což bez jeho souhlasu nemůže, takže to už není to, co § 1405 obč. zák. myslí. V řečených dřívějších případech šlo totiž o převzetí pensistů, což bylo něco jiného, protože pensista už ve služebním poměru není, nemá povinnosti služby konati, nýbrž má jen nárok na placení (plnění) pensijních požitků, a tento jeho nárok ovšem může býti jako dluh ve smyslu Šu 1405 obč. zák. převzat. Jestli by se tedy mohlo jednat jen o uzavření služební smlouvy mezi žalovaným a Státním pozemkovým úřadem, žalovaný nemůže Státní pozemkový úřad ke smlouvě té nutiti, ale i když by se připustilo, že by to představovalo pravý případ převzetí dluhu přes to, že jde o převzetí služebního poměru, nelze říci, že stipulace čl. VIII. dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a D-em ohledně převzetí zaměstnanců vztahovala se i na žalovaného. Neboť žalovaný byl tu dobu ze služeb velkostatku již propuštěn, a tu, třebaže právní účinnost tohoto propuštění nebyla soudním rozsudkem určena, smlouvající se strany jistotně počítaly s propuštěním tím jako se skutečností a nepředstavovaly si žalovaného jako zaměstnance velkostatku, nýbrž zřejmě ho ze souboru zaměstnaneckva vylučovaly, to tím spíše, když ani nevěděly, že snad žalovaný bude se domáhati uznání svého služebního poměru proti D-ovi, neboť žalobce žalobu o toto uznání podal až za měsíc po oné stipulaci, totiž dne 12. srpna 1925. A i kdyby už žaloba ta bývala podána, pak, kdyby strany byly chtěly také služební poměr žalovaného do stipulace pojmouti, byly by ho pojaly podmíněčně, tedy jen pro ten případ, že soudní rozsudek služební poměr žalovaného uzná. Ale nehledě k tomu, je žalovaný na omylu, míně, že propuštění není platné, když je bezdůvodné. Vyjma propuštění členů závodních výborů je vždy platné, jenže, bylo-li bezdůvodné, má propuštěný nárok na náhradu služebních požitků za dobu výpovědní. V souzeném případě sice žalovaný zamlčel v žalobě proti D-ovi propuštění a když D. dal se kontumacovati, vyslovil rozsudek trvání služebního poměru, avšak to nevadí, aby v době stipulace dne 11. července 1925 strany stipulující, tož Státní pozemkový úřad a D., právem nebyly počítaly, že služební poměr žalovaného k D-ovi je propuštěním zrušen a nutně tedy stipulaci naň nevztahovaly.